

KIRJALLINEN KYSYMYS 169/2013 vp

Ryhmäkokokaton säätäminen lasten päivähoitoon varhaiskasvatuslaissa

Eduskunnan puhemiehelle

NICHD-tutkimuksessa (National Institute of Child Health and Human Development Study of Early Child Care), jota pidetään vaikuttavimpana olemassa olevana päivähoidon vaikutusten tutkimuksena, todetaan, että päivähoidon riskitekijöitä ovat lasten kannalta muun muassa liian suuret ryhmät ja usein vaihtuvat tai epäpätevät hoitajat. Samat tekijät selittivät tutkimuksissa myös päivähoidon ja myöhemmän aggression yhteyden.

Liian suuressa ryhmässä jokaista lasta ei ole mahdollista huomioida yksilöllisesti. Työntekijöiden jaksaminen on äärirajoilla ja lasten turvallisuus on vaarassa. Liian suuressa ryhmässä lapset stressaantuvat ja riidat lisääntyvät. Suuren ryhmän hallinta on vaikeaa, eikä kiusaamisia aina huomata.

Päivähoitolain asetuksessa on määritelty suhdeluku siitä, montako lasta päiväkotiryhmässä saa olla kasvattajaa kohti. Ryhmäkoko sen sijaan ei ole määritelty.

Lähes 60 prosenttia SuPerin tuoreeseen kyselyyn vastanneista lähihoitajista ilmoitti, että suhdeluku ylittyy päiväkotiryhmissä viikoittain, ja neljäsosa kertoi suhdeluvun ylittyvän jopa päivittäin. Eniten päivittäisiä suhdeluvun ylityksiä tapahtuu isoissa ryhmissä.

Kevan arvion mukaan yli puolet lastenhoitajista jää eläkkeelle vuoteen 2030 mennessä.

SuPerin selvityksen mukaan lähes puolet päivähoidossa työskentelevistä lähihoitajista on harkinnut alan vaihtamista. Yksi merkittävä syy alan vaihtamiseen on laadukkaan päivähoidon toteuttamisen mahdottomuus.

Uuteen varhaiskasvatuslakiin on lasten päivähoitoon säädettävä sitova ryhmäkokokatto. Pienemmät ryhmäkoot tukevat lapsen kasvua ja hyvinvointia sekä päivähoitotyöntekijöiden työssä jaksamista. Myös hoitajien palkkaukseen ja alan arvostukseen tulisi kiinnittää huomiota, jotta alaa saataisiin houkuttelevammaksi uusille opiskelijoille.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Säädetäänkö uuteen varhaiskasvatuslakiin sitova ryhmäkokokatto lasten päivähoitoon,

säädetäänkö uuteen varhaiskasvatuslakiin koulutettujen kasvattajien ja lasten suhdeluku pienemmäksi ja koko päivän kestäväksi ja

miten turvataan hoitajien saatavuus lasten päivähoitoon jatkossa ja tehdään alaa houkuttelevammaksi uusille opiskelijoille?

Helsingissä 7 päivänä maaliskuuta 2013

Aino-Kaisa Pekonen /vas

Versio 2.0

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Aino-Kaisa Pekosen /vas näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 169/2013 vp:

Säädetäänkö uuteen varhaiskasvatustilaan sitova ryhmäkokoraken lasten päivähoitoon,

säädetäänkö uuteen varhaiskasvatustilaan koulutettujen kasvattajien ja lasten suhdeluku pienemmäksi ja koko päivän kestäväksi ja

miten turvataan hoitajien saatavuus lasten päivähoitoon jatkossa ja tehdään alaa houkuttelevammaksi uusille opiskelijoille?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Hallitusohjelman mukaan säädetään laki varhaiskasvatuksesta. Opetus- ja kulttuuriministeriö on asettanut varhaiskasvatusta koskevan lainsäädännön uudistamistyöryhmän toimikaudelle 7.12.2012—28.2.2014. Työryhmän tehtävänä on valmistella hallitusohjelman mukaisesti päivähoitoa koskevat säädösehdotukset. Laaja-alaisesti kootun työryhmän tulee ottaa huomioon säädösehdotusten valmistelussa muun muassa hallitusohjelman asiaan liittyvät tavoitteet, päivähoiton kokonaisuus, käytettävissä oleva tutkimus ja arviointitieto sekä kansallisen ja kansainvälisen toimintaympäristön muutokset ja kehityssuunnat. Työryhmän tulee valmistella esityksensä valtion talouden kehysten puitteissa. Työryhmän tueksi on lisäksi asetettu valmisteluryhmä, jonka tehtävänä on koota ja analysoida työryhmän käyttöön tutkimus- ja arviointitietoa sekä

kuvata kansallisen ja kansainvälisen toimintaympäristön muutos- ja kehityssuuntia.

Osana varhaiskasvatusta koskevien säädösten uudistamista tullaan käsittelemään lasten ja kasvattajien väliseen suhdelukuun sekä lasten ryhmien enimmäisryhmäkokoan liittyvät asiat. Valtioneuvoston 15.12.2011 päättämän ja vuosia 2011—2016 koskevan Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelman mukaisesti hallituksen esitys varhaiskasvatusta koskevien säädösmuutosten osalta annetaan eduskunnalle kevätistuntokaudella 2014. Tavoitteena on, että uusi lainsäädäntö tulisi voimaan 1.1.2015.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja yliopistojen sopimuskaudella 2013—2016 on korotettu yliopistojen lastentarhanopettajakoulutusmäärien vuositavoitetta aiemmasta 370 nykyiseen 500 aloituspaikkaan. Päivähoidon henkilöstön saatavuuden lisäämiseksi eduskunta on antanut vuonna 2012 1,5 miljoonan euron lisämäärärahan, jonka turvin on lisätty 160 lastentarhanopettajakoulutuksen aloituspaikkaa. Eduskunta on suunnannut myös vuodeksi 2013 lastentarhanopettajakoulutuksen aloituspaikkojen lisäämiseen 1,7 miljoonaa euroa, jolla lisätään edelleen lastentarhanopettajakoulutuksen aloituspaikkojen määrää.

Varhaiskasvatusten koulutusten arviointi on aloitettu vuonna 2012 Korkeakoulujen arviointineuvoston (KKA) ja Koulutuksen arviointineuvoston (KAN) yhteistyönä. Arviointi kohdentuu yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa sekä toisella asteella toteutettavaan varhaiskasvatukseen. Arvioinnin keskeisenä tavoitteena on tuottaa kokonaiskuva ja tietoa varhaiskasvatuksen koulutuksen tilasta, eri koulutusten vahvuuksista ja kehittämishaasteista suhteessa varhaiskasvatustyön kehittyviin ja muuttuviin osaa-

misvaatimuksiin. Arvioinnin tuottamaa tietoa käytetään jatkossa varhaiskasvatuksen koulutusten laadun kehittämiseen ja koulutusten uudistamiseen. Varhaiskasvatuksen koulutusten arviointi valmistuu vuoden 2013 loppuun mennessä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö suunnittelee päivähoiton henkilöstöä koskevaa tiedonkeruun

ja tilastoinnin kehittämistä. Alan houkuttelevuuden ja opiskelijoiden hakeutumiseen alalle vaikuttavat myös tosiasialliset työolosuhteet ja palkkaus, joka on työmarkkinaosapuolten välinen neuvottelukysymys.

Helsingissä 26 päivänä maaliskuuta 2013

Opetusministeri Jukka Gustafsson

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 169/2013 rd undertecknat av riksdagsledamot Aino-Kaisa Pekonen /vänst:

Ska ett bindande tak för gruppstorleken inom barndagvåren föreskrivas i den nya lagen om småbarnsfostran,

ska det i lagen föreskrivas ett mindre relationstal mellan utbildade fostrare och barn och som räcker hela dagen och

hur ska man trygga tillgången på skötare inom dagvården i framtiden och göra området mera lockande för nya studerande?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Enligt regeringsprogrammet ska det stiftas en lag om småbarnsfostran. Undervisnings- och kulturministeriet har tillsatt en arbetsgrupp med mandatperioden 7.12.2012—28.2.2014 för att se över lagstiftningen om småbarnsfostran. Arbetsgruppens uppgift är att bereda lagförslag som gäller dagvård i enlighet med regeringsprogrammet. När arbetsgruppen, med en sammansättning på bred bas, bereder lagförslagen ska den bland annat beakta regeringsprogrammets målsättningar i ärendet, dagvården som helhet, den information som finns tillgänglig i forskning och utvärderingar samt förändringar och utvecklingstrender i den nationella och den internationella omvärlden. Arbetsgruppen ska bereda sitt förslag inom ramen för statsfinanserna. Som stöd för arbetsgruppen har det dessutom tillsatts en förberedelsegrupp med uppgift att samla in och analysera information från forskning och utvärderingar samt be-

skriva förändrings- och utvecklingstrender i nationella och internationella förhållanden.

Som en del av reformen av lagstiftningen om småbarnsfostran kommer man att behandla relationstalet mellan barn och fostrare samt ärenden som gäller gruppernas maximistorlek. Enligt utvecklingsplanen för utbildning och forskning för åren 2011—2016 som statsrådet har godkänt den 15 december 2011 ska regeringens proposition med ändringar i lagstiftningen om småbarnsfostran lämnas till riksdagen under vårsessionen 2014. Avsikten är att den nya lagstiftningen ska träda i kraft den 1 januari 2015.

Under undervisnings- och kulturministeriets och universitetens avtalsperiod 2013—2016 har målet per år avseende utbildningen av barnträdgårdslärare i universiteten höjts från tidigare 370 till nuvarande 500 nybörjarplatser. För att öka tillgången på dagvårdspersonal har riksdagen 2012 beviljat ett tilläggsanslag på 1,5 miljoner euro för att öka antalet nybörjarplatser inom barnträdgårdslärarytbildningen med 160. Riksdagen har även 2013 riktat 1,7 miljoner euro för att utöka antalet nybörjarplatser inom barnträdgårdslärarytbildningen, vilket ytterligare ökar antalet.

Utvärderingen av utbildningen inom småbarnsfostran har påbörjats 2012 som samarbete mellan Rådet för utvärdering av högskolorna (RUH) och Rådet för utbildningsutvärdering. Utvärderingen gäller den utbildning inom småbarnsfostran som ges i universitet och yrkeshögskolor samt på andra stadiet. Det centrala syftet med utvärderingen är att ta fram en helhetsbild och information om tillståndet inom utbildningen för småbarnsfostran, de olika utbildningarnas styrka och utmaningarna i utvecklingen i förhållande till de växande och föränderliga kraven på

kompetens inom småbarnsfostran. Den information som utvärderingen ger kommer i fortsättningen att användas då kvaliteten på utbildningen inom småbarnsfostran utvecklas och för att förnya utbildningarna. Utvärderingen av utbildningen inom småbarnsfostran blir klar före utgången av 2013.

Undervisnings- och kulturministeriet planerar att utveckla datainsamlingen om dagvårdspersonalen samt statistikföringen. De reella arbetsförhållandena och lönesättningen, vilket är en förhandlingsfråga mellan arbetsmarknadsparterna, inverkar också på hur lockande branschen upplevs och på hur studerande söker sig till området.

Helsingfors den 26 mars 2013

Undervisningsminister Jukka Gustafsson